अयं यदि महामना वितरणाय धत्ते धियं भियं कनकभूधरोऽञ्चति VīraMi. (Saṁskāra.) 121. 20; मध्यस्तनिमानमञ्चति RasGaṅ. 385. 3; 505. 7; Raghunā. 1. 46; प्रसमीक्ष्य निजं क्रुधमञ्चति या मुकुरे भवत: प्रतिबिम्बमपि PadyaVe. 880; लाक्षासम्भ्रमनिर्व्यपेक्षमधु(? ध)रं लावण्यमेवाञ्चति VasaTi. 13. 11; **3** to bend down, to honour, to worship, to adorn भीमोऽयं शिरसाञ्चति VeṇiSaṁ. 5. 258; यदो: कुलम् ··· स्वजन्मना चङ्क्रमणेन चाञ्चति BhāgP. i. 10. 26; देवानञ्चति देवयङ् AgniP. 366. 8; मिथ्या देव भुजेन तेऽल्पविभव: कल्पद्रुम: स्पर्धते न ह्येनं भुवनत्रयाभयमहासत्री कृपाणोऽञ्चति SaraKaṇṭhā. 359. 24; अञ्च्यन्ते सुजनेषु तेऽपि सगुणं दोषं विविञ्चन्ति ये SiddhāSi. iv. 130. 8; अञ्चामि ते चरणतामरसालिलीलासंघायि ··· चरणम् MahāViSt.(J.) 16; अञ्चामि पञ्चचत्वारिंशतमृषिभाषितानि SiddhāĀSt. 9; 38; ताराप्रसूनैरपि । एतद्विष्णुपदं किमञ्चति भवत्कीर्तिर्महायोगिनी SūktiSu. 91; **4** to know, to grasp प्रतीपं विपरीतमञ्चति विजानातीति प्रत्यक् (? ङ्) TattvaVai. 34. 16 (*on* 1. 29); तिर्यञ्चमप्यञ्च मृषानभिज्ञरसज्ञतोपज्ञसमज्ञमज्ञम् NaiṣC. 3. 64 (Malli. अञ्चतेर्गत्यर्थत्वात् ज्ञानार्थत्वम्); आत्मानं प्रतीपं निर्वचनीयमञ्चति जानातीति प्रत्यङ् Bhām. 21. 8 (*on* i. 1. 1); अञ्चति अवगच्छति VedāntKa. 198. 14 (*on* i. 4. 1); **5** to place घटय जघने काञ्चीमञ्च स्रजा कबरीभरम् GītGo. xii. 24. 17 (Skt. Academy Ed. Sañjīvanī किञ्च कबरीभरं केशसमूहं स्रजा पुष्पमालया अञ्च संयोजय); **6** to come, to appear अञ्चति रजनिरुदञ्चति तिमिरमिदं चञ्चति मनोभू: RasMañ. 98 (comm. अञ्चति समायाति); **7** to remain, to continue विभवे गते सकलमेव गतं ध्रुवमेकमञ्चति यश: सरस: PadyaVe. 726; **8** to beg, to request अञ्चु गतौ याचने च । अञ्चति अञ्चते DhātuPra. 1. 865 (63. 7); गतियाचनयोरञ्चति DaivaVyā. 50; DhātuVṛ. 1. 190.

अञ्च् (añc–) x. u. to distinguish अञ्चु विशेषणे । अञ्चयति DhātuPra. 10. 203 (142. 23); अञ्चते णौ विशेषणे DaivaVyā. 50; विशेषणे शिनष्टि स्यादञ्चयत्यपि चाञ्चति KośaKaTa. 2. 2227.

अञ्च् (–añc–) a grammatical formans [Debru. p. 152; AltGr. III. 229] meaning 'directed towards' 'bent towards' (coming from IE* aṅk– (Pok. 44) P. iii. 2. 59; vi. 3. 92) applied to preverbs (ápāñc– nyàñc–), adverbs (viṣvañc–), pronouns (asmatrāñc), some words ending in –drī (madryàñc–, devadryañc–); meaning 'looking at, appearing like' (from IE* ok– Brugmann II. 1. 144; P. vi. 4. 138; vi. 4. 139) from nominal stems (śvityáñc–, ghṛtā́cī– *f.* etc.)

अञ्च (añca) *m.* end of a garment अञ्चले । अञ्च: S'abdaRaSaK. 71. 2.

अञ्चकि (añcaki) *m.* one belonging to the Añcakigotra तैतुरिधौरिधौताञ्चकीनाम् ···पौलिखाङ्कलायना इत्येते आत्रेया: VīraMi. (Saṁskāra.) 644. 8.

अञ्चच् (añcac) *m.* [*w. r.* for ड्वच्] a *kṛt* suffix SaraKaṇṭhā.(Gr.) ii. 2. 82.

अञ्चत् (añcat) *adj.* **A i** going, moving द्विहस्त: स्रोतसां श्रेष्ठं कुमारीपुरमञ्चताम् BrahmāṇḍP. i. 7. 104; अञ्चतोऽयं मरुतो जुनन्ति क्षिपन्ति TantrVā. 66. 9 (*on* i. 2. 49); Kapphiṇā. 17. 57; ĀtmaSi. 26. 18; RāmāMañ. 233. 4; समित्कुशार्थं स कुशाग्रबुद्धिस्तपोवने तत्र कदाचिदञ्चन् । विलोकयामास ··· धरेन्द्रम् Surath. 2. 26; S'aṅkaDigVi.(Mā.) 12. 22; Nāräy. x. 75. 8; गगनमञ्चति तारकापुञ्जे··· पतिदेवतेयम् ···सुष्वाप YātrāPra. 1. 103(8); संकोचमञ्चति सरस्वयि दीनदीनो मीनो नु हन्त कतमां गतिमभ्युपैतु BhāmiVi. 1. 16; 2. 43; App. (8. 5); RasGaṅ. 128. 5; (कुम्भकर्णः) जिह्वायां लयमनयच्च कांश्चिदञ्चन् प्राकाम्यं कपिषु कपित्थकेष्विवाप RāmC. 34. 19; NarmaMā. 1. 114; **A ii** attaining समिति दशमुखे वीक्ष्य रोमाञ्चमञ्चन् ··· पातु न: पीतवासा: RasTa. 1. 2; YātrāPra. 1. 76; **B** worshipping मुनिर्जयति लक्ष्मणो मुदमुदञ्चयत्रञ्चतां मुकुन्दगुणमौक्तिकप्रकरशुक्तिभि: सूक्तिभि: S'atDū. 225. 3; **C** bearing य: सपत्नबलपेषविधाता पेषवेति पदमर्थवदञ्चन् । तस्य सैनिकगजा इव शैला भान्ति AlaṅkāMañ. 12. 8.

अञ्चति (añcati) *m.* root *añc*– अञ्चतिसहत्यो: कुल्लोपे VājaPrāti. 5. 30; अनिगन्तोऽञ्चतौ वप्रत्यये P. vi. 2. 52; vi. 3. 92; Vār. 2 (*on* P. iv. 1. 6); अञ्चतेश्चोपसंख्यानम् ? — अञ्चते-रेवोगितो धातो: MahāBh. ii. 202. 17 (*on* iv. 1. 6); iii. 129. 11 (*on* vi. 2. 52); iii. 408. 16 (*on* viii. 2. 48); Kātan. iv. 6. 70; अक्षोऽञ्जेरञ्चतेरुत AhirbuS. 59. 10; HārLa. 134. 21; PrakriKau. i. 228. 7; i. 264. 2; i. 323. 6; i. 663. 2; Prasā. i. 228. 18; i. 264. 10; ii. 738. 4; SiddhāKau. 85A. 1; LaS'abdeS'e. i. 370. 16; ii. 387. 3; *m. f.* **1** [Debru. p. 642; included in *bahvādigaṇa* GaṇPā. 162. 3; Uṇā. 4. 61 (comm.); JaineVyā. 155. 7 (*on* iii. 1. 31; KāśiVṛ. *on* iv. 1. 6; Prasā. i. 358. 15] wind अञ्चतिरङ्कतिर्न्नेह्मावाय्वग्निघृणय: Prasā. ii. 605. 20; अञ्चतिर्वात: SiddhāKau. 551A. 11; (वायु:) अञ्चति: KośaKaTa. 1. 517; **2** fire दहन: अञ्चति: Vaija. 10. 18; TrikāS'e. i. 1. 65; अञ्चति: अग्नि: Uṇā.(He.) 656; S'eṣaNā. 1712; NānārthāSaṁ. ii. 59. 142; KalpaK. 376. 1; Prasā. ii. 605. 20; **3** Creator, Prasā. ii. 605. 20; **4** sun, Prasā. ii. 605. 20; **5** one who goes [Apte]

अञ्चतिका (añcatikā) *f.* group of primary notes to be played on the drum करणैर्बहुभिश्चित्रै: सर्वमृदङ्गप्रहारसंयुक्ता । स्वाभाविकोत्तमगतावञ्चतिका सा तु विज्ञेया [Bharatakośa]

अञ्चतिग्रहण (añcati–grahaṇa) *n.* use of the root *añc*– उगित्यञ्चतिग्रहणात्सिद्धमधातो: Vār. 3 (*on* P. iv. 1. 6); अञ्चतिग्रहणं नियमार्थं भविष्यति MahāBh. ii. 202. 17 (*on* iv. 1. 6); iii. 263. 10 (*on* vii. 1. 70); Pradī. iv. 35B. 9 (*on* iv. 1. 6); Prasā. i. 229. 6; PāṇiTaVāNaMā. 15. 6; LaS'abdeS'e. i. 345. 7.

अञ्चती (añcatī) [*bahvādigaṇa*, GaṇPā. 162. 3] *f.* **1** wind; **2** fire cf. **अञ्चति**.

अञ्चत्यकार (añcaty–akāra) *m.* sound *a*– in the word *añcati* अञ्चत्यकारस्य स्वरित: PadMañ. *on* KāśiVṛ. *on* P. i. 2. 40.

अञ्चत्यन्त (añcaty–anta) *adj.* ending in the root *añc*– अञ्चत्यन्तमतोऽन्यत्र यथासंहितमेव तत् APrāti. 136B; KāśiVṛ. *on* v. 4. 8; अञ्चत्यन्तादिक्शब्दात्परस्यास्तातेर्लुक् स्यात् PrakriKau. i. 910. 11; Prasā. i. 940. 18; अञ्चत्यन्ताद्दिक्छब्दात् अस्तातेर्लुक् स्यात् SiddhāKau. 310B. 22; 320B. 7; LaS'abdeS'e. ii. 363. 1.

अञ्चत्यर्थ (añcaty–artha) *m.* meaning of the root *añc*– अञ्चत्यर्थो वै गम्यते । क: पुनरञ्चत्यर्थ: । अञ्चति: प्रकाशने वर्तते । अञ्चितं गच्छति । MahāBh. iii. 408. 15 (*on* viii. 2. 48)

अञ्चदङ्ग (añcad–aṅga) *n.* gracefully moving limb उदंचन्त्यञ्चदङ्गानां लाघवं परितन्वती···मृडानी किल खेलन्ती ददृशे S'ivaP. ii(5). 59. 13 (294A. 4)

अञ्चद्धर्मवृष (añcaddharma–vṛṣa) *m.* moving piety in the form of a bull अञ्चद्धर्मवृषाधार ··· विजयी भव NīlaVi. 105. 13.

अञ्चद्रत्न (añcad–ratna) *adj.* which has bright beautiful jewels, possessing glittering jewels अम्भसामाकरस्य । अञ्चद्रत्नस्यात्तमौखर्यपूर्तैरन्त:कीलभ्रान्तिमासूत्रयन्तम् । ··· सेतुं सीताश्वासहेतुं य एति Acyutarā. 7. 10.

अञ्चद्रस (añcad–rasa) *adj.* who is inclined towards devotion माम् ··· विभो किञ्चिदञ्चद्रसं त्वय्याशापाशैर्निबध्य भ्रमय न भगवन् Nāräy. xi. 92. 7 (comm. किञ्चिदञ्चद्रसम् ईषदारब्धभक्तिम्)

अञ्चन (añc–ana) *n.* **A** bending कोदण्डाञ्चनचातुरीं रचयत: YaśasCam. i. 601. 3; बालास्त्रप्रायचापाञ्चनचतुरविधेस्तस्य किं श्लाघनीयम् YaśasCam. i. 602. 1; हस्तस्य बाहुशिरस्यञ्चनेन करिहस्तप्रयोग: सूच्यते AbhinBhā. i. 119. 8 (*on* 4. 108); **B** going, movement तव हृदि लग्नाग्रदिमाकरेण करेण स्वेदबिन्दुपयोधरेण पयोधरेण वक्ष:फलकाञ्चनेन जितानाविलकाञ्चनेन VāsaDa. 213. 2; पराञ्च: परागञ्चनात् ऊर्ध्वा लोका: ChāndoUBh. 49. 14 (*on* i. 6. 8); 140. 14 (*on* iii. 1. 2); तथांसयो: कूर्परयोश्चाञ्चनं किञ्चिचलनं भवति AbhinBhā. ii. 74. 13 (*on* 9. 195); अञ्चनं त्वचने गत्याम् NānārthāSaṁ. ii. 33. 5; LaS'abdeS'e. i. 342. 22; **C** worship, honour कुरङ्ग इवान्धीभूत: को वा गुरावञ्चनं करोति NalaCam. 4. 16 (64); Vaija. 86. 39; अञ्चनं त्वर्चने गत्याम् NānārthāSaṁ. ii. 33. 5; S'abdaRa.(Vā.) 2497; **D** that which is bright अङ्गारा अङ्कना: [अञ्चना:] Nir. 3. 17 (69. 8); **E** transfer उष्णरुचि: ··· तद्विमानशुकचञ्चुरोचिषामञ्चनादिव भृशं शुशोण यत् (comm. अञ्चनात्संक्रमणात्) S'rīKaC. 10. 17; **F** throwing, casting, directing towards वाग्देवीनयनाञ्चलाञ्चनचमत्कारं विनोदेति किं सा वाणी S'rīKaC. 2. 41; *adj.* [*f.* –ā] bending अङ्गुल्य: कस्मात् ··· अञ्चना भवन्ति Nir. 3. 8 (63. 9); 4. 3 (75. 19)

अञ्चनक्रिया (añcana–kriyā) *f.* act of bending or moving त्रिपताकौ हस्तौ ··· कृतौ अञ्चनक्रियया युक्तौ AbhinBhā. ii. 74. 12 (*on* 9. 195)

अञ्चनसमय (añcana–samaya) *m.* time of bending अञ्चनसमये उत्तानत्वप्राप्ति: पुनरप्यञ्चनेनोद्गमनक्रियायोगान्मृदूत्तानावञ्चितौ AbhinBhā. ii. 74. 13 (*on* 9. 195)

अञ्चनिका (añcanikā) *f.* loop of a cord (त्रिवली) मध्ये चाञ्चनिकायुता SaṁgīRa. iii. 482. 4 (6. 1144); (डक्कुली) विधायाञ्चनिकामेकां तां डुंडुमिति वादयेत् SaṁgīRa. iii. 480. 10 (6. 1130)

अञ्चनी (añcanī) *f.* loop of a cord (डमरुकम्) मध्ये च गाढतां नीतावञ्चन्यौ वादनाय च । भवेताम् SaṁgīRa. iii. 477. 4 (6. 1110); (रुञ्जा) सैकच्छिद्रं वामवक्त्रं सूत्रतन्त्वाञ्चनीयुतम् SaṁgīRa. iii. 476. 6 (6. 1105)

अञ्चन्मति (añcan–mati) *f.* brilliant intellect ममामीषामञ्चन्मतिमुकुरबिम्बेषु महतां निबन्ध: सन्धत्तामनिशमनुबिम्बव्यतिकरम् SiddhāSi. i. 3. 11.

अञ्चयत् (añcay–at) *adj.* [*f.* –ntī] **1** kissing अबला ··· तं संमुखं सरभसं स्फुटमुन्नयन्ती (v. l. अञ्चयन्ती) (आहु:) NāgaSa. 24. 2 (comm. चुम्बन्ती); **2** pressing मृदुकरजमुखैरञ्चयन्तो नितम्बप्राग्भारं मन्दसीत्का: प्रतिपदि युवतीं नागरा द्रावयन्ति RatiRaha. 2. 7 (comm. अञ्चयन्त: संभावयन्त:); 2. 13.